

Національний аерокосмічний університет
ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»

Факультет №7
Кафедра права
Дисципліна:

СУДОВІ ТА ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ УКРАЇНИ

Тема №2

Лекція

СУДОВА ВЛАДА ТА ЇЇ ОРГАНИ В УКРАЇНІ

(Денна / заочна форма навчання)

Харків 2022

ПЛАН ЛЕКЦІЇ

Вступ

1. Судова влада: поняття, ознаки та функції судової влади.
2. Правосуддя: поняття, ознаки, принципи. . Суд як орган правосуддя.
3. Суди загальної юрисдикції в Україні.
4. Правовий статус суддів в Україні.
5. Вищий антикорупційний суд: функції, завдання, компетенції
6. Конституційний суд України як окрема судова система.
7. Проведення у справах Конституційного Суду України

Рекомендована література:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996. 1996 р., № 30, стаття 141.*
2. Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» для здобувачів вищої освіти, спеціальності 262 – «Правоохоронна діяльність», перший рівень вищої освіти: денна/заочна форма./ Укладачі: Шинкаренко І.Р. Харків: Нац. Аерокосм. університет, 2022. 684 с.

Рекомендована література:

4. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України : навч. посіб. у схемах . Вид. 7-ме, змін. і допов. Харків : Право, 2018. 170 с.
5. Матеріали методичного забезпечення дисципліни «Організація судових та правоохоронних органів України» // Упорядн.: Є.Г. Шаніна. -Д.:ДВНЗ «Національний гірничий університет», 2012.

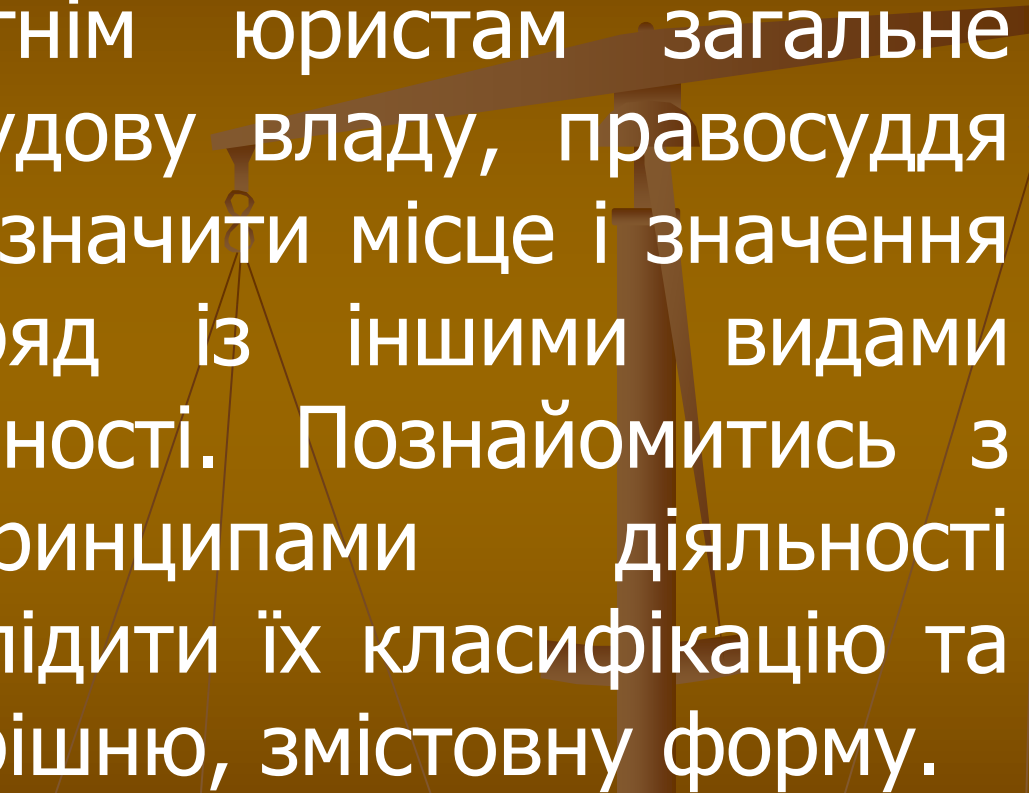
Перелік ключових термінів та понять теми:

«судоустрій», «судочинство», «правосуддя»,
«система», «структура», «ланка», «інстанція»

МЕТА ЛЕКЦІЇ:

надання майбутнім юристам загальне уявлення про судову владу, правосуддя та його зміст, визначити місце і значення правосуддя поряд із іншими видами державної діяльності. Познайомитись з основними принципами діяльності правосуддя, дослідити їх класифікацію та розглянути внутрішню, змістовну форму.

ВСТУП

- Поняття «судова влада» та його розуміння різними вченими, виокремлюються такі специфічні конституційно-правові риси судової влади в Україні: судова влада, поряд з законодавчою та виконавчою владою, є однією з трьох самостійних гілок державної влади; єдиним первинним суб'єктом судової влади як виду державної є Український народ, а похідним суб'єктом – суди і судді (відповідно до ч. 1 ст. 5 Конституції України); опосередковано (шляхом делегування владних повноважень, що належать Українському народу) судова влада здійснюється спеціально створеними та уповноваженими особами й органами – суддями (одноособово) та судами (колегіально); судова влада може поширювати свій владний вплив на будь-які правові відносини в державі;

1. СУДОВА ВЛАДА

– ОДНА З ГАЛУЗЕЙ
ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

СУДОВА ВЛАДА

ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ

по-перше, ця влада може реалізовуватися тільки спеціально уповноваженими органами (судами);

по-друге, ці органи мають бути наділені притаманними тільки їм повноваженнями.

Поступово відбувається трансформація ролі суду з органу примусу на гілку влади, яка покликана здійснювати державний захист прав і свобод людини.

СУДОВА ВЛАДА ПОВНОВАЖЕННЯ:

- ✓ здійснення правосуддя;
- ✓ конституційний контроль;
- ✓ контроль за додержанням законності та обґрунтованості рішень і дій державних органів та посадових осіб;
- ✓ формування органів суддівського самоврядування;
- ✓ роз'яснення судам загальної юрисдикції актів застосування законодавства;
- ✓ утворення державної судової адміністрації.

СУДОВА ВЛАДА

ознаки:

Характерною особливістю судової влади є суворо регламентований законом процесуальний порядок її здійснення: Закон детально регулює процедуру розгляду спорів, процесуальну форму судових рішень та судових документів, передбачаючи при цьому як загальні для всієї діяльності щодо здійснення правосуддя процесуальні засади, так і особливості процедури та процесуальні форми окремих видів такої діяльності.

ВИСНОВКИ ДО ПЕРШОГО ПИТАННЯ:

Таким чином, судову владу характеризує те, що вона:

- є особливим видом державної діяльності;
- є незалежною, самостійною і виключною гілкою влади;
- здійснюється за визначеною законом процедурою.
- У загальному вигляді під судовою владою слід вважати систему незалежних судів, які в порядку, визначеному законом, здійснюють правосуддя.

2. ПРАВОСУДДЯ, ЙОГО

ОЗНАКИ ТА ПРИНЦИПИ

СУДОВА ВЛАДА

РЕАЛІЗУЄТЬСЯ ШЛЯХОМ:

здійснення правосуддя у формі цивільного, господарського, адміністративного, кримінального, а також конституційного судочинства.

ПРАВОСУДДЯ

ознаки:

1. Правосуддя в Україні здійснюється виключно судами.

- ✓ Таким чином його суб'єктом може бути лише один державний орган – суд.
- ✓ Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускається.
- ✓ Особи, які привласнили функції суду, несуть відповідальність, установлену законом.
- ✓ Народ бере участь у здійсненні правосуддя через присяжних.
- ✓ З цього випливає, що лише суд за законом повноважний здійснювати правосуддя.
- ✓ Не є правосуддям діяльність громадських організацій, зокрема, товариських судів.

ПРАВОСУДДЯ

ознаки:

2. Правосуддя здійснюється на основі закону й у точній відповідності до нього, адже відповідно до ст. 3 Конституції України, права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави.

- ✓ Держава відповідає перед людиною за свою діяльність.
- ✓ Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.
- ✓ Таким чином правосуддя має за мету забезпечити гарантовані Конституцією України та законами права і свободи людини і громадянина, права і законні інтереси юридичних осіб, інтереси суспільства і держави;

ПРАВОСУДДЯ

ОЗНАКИ:

3. Його сутність полягає у розгляді та вирішенні судових (цивільних, господарських, адміністративних, кримінальних, конституційних) справ;

розглядаються справи стосовно спорів, захисту прав і законних інтересів фізичних, юридичних осіб, держави; розглядаються у судових засіданнях кримінальні справи і вживаються встановлені законом заходи покарань до осіб, які винні у вчиненні злочину або виправдовуються невинні; вирішуються господарські спори, що виникають між учасниками господарських правовідносин; воно має за мету забезпечити гарантовані Конституцією України та законами права і свободи людини і громадянина, права і законні інтереси юридичних осіб, інтереси суспільства і держави; воно здійснюється за визначеною законом процедурою – тобто здійснюється відповідно до законодавства України, на основі кодифікаційних актів, які докладно регламентують порядок, процесуальну форму судового розгляду і рішень, які виносить суд; його результатом є правосудне (законне і обґрунтоване) судове рішення, що має загальнообов'язковий характер – судове рішення ухвалюються судами іменем України. Ці судові рішення є законом у кожній конкретній справі.

ПРАВОСУДДЯ

ознаки:

4. Правосуддя здійснюється в особливому, передбаченому законом, процесуальному порядку.

Процесуальний закон найдетальнішим чином регламентує форми відправлення правосуддя.

ПРАВОСУДДЯ

ознаки:

5. Найважливіша ознака правосуддя полягає в тому, що в результаті здійснення правосуддя у конкретній справі суд застосовує державний примус.

За законом тільки суду надається право застосовувати державний примус за скоєний злочин.

ПРИНЦИПИ СУДОЧИНСТВА

Організаційні принципи визначають найбільш важливі положення, що лежать в основі побудови системи судів загальної юрисдикції, її окремих ланок і взаємозв'язків між ними.

Процесуальні (функціональні) характеризують основні положення діяльності судових органів з вирішення кримінальних проваджень, господарських, адміністративних і цивільних справ, справ про адміністративні правопорушення.

ПРИНЦИПИ СУДОЧИНСТВА

1. Принцип законності – це один з основоположних принципів діяльності державних органів, громадських організацій, посадових осіб і поведінки громадян (Закон України «Про судоустрій і статус суддів» принципів судочинства докладніше).

ПРИНЦИПИ СУДОЧИНСТВА

2. Здійснення правосуддя тільки судом.

Правосуддя є однією з форм державної діяльності, яка здійснюється виключно судами шляхом розгляду і вирішення в судових засіданнях цивільних, кримінальних, адміністративних і господарських справ у встановленому законом порядку. (ст. 124 Конституції України, Закон України «Про судоустрій і статус суддів» принципів судочинства докладніше).

ПРИНЦИПИ СУДОЧИНСТВА

3. *Доступність правосуддя (право на справедливий та повноважний суд)*. Кожному гарантується захист його прав, свобод та інтересів у розумні строки незалежним, безстороннім і справедливим судом, утвореним законом. (Закон України «Про судоустрій і статус суддів» принципів судочинства докладніше).

ПРИНЦИПИ СУДОЧИНСТВА

4. Створення судів на засадах призначення та обрання суддів. Жодна особа не може бути суддею, якщо вона не обрана у встановленому законом порядку. (Закон України «Про судоустрій і статус суддів» принципів судочинства докладніше).

ПРИНЦИПИ СУДОЧИНСТВА

5. Незалежність суддів та підкорення їх лише закону. Незалежність та недоторканість суддів гарантуються Конституцією та законами України. (Закон України «Про судоустрій і статус суддів» принципів судочинства докладніше).

ОСНОВНИМИ ГАРАНТІЯМИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ СУДДІ Є:

- 1) встановлений законом особливий порядок його призначення,
- 2) обрання, притягнення до відповідальності та звільнення;
- 3) недоторканність та імунітет судді;
- 4) незмінюваність судді;
- 5) порядок здійснення правосуддя, визначеним процесуальним законом, таємницею ухвалення судового рішення;
- 6) заборона втручання у здійснення правосуддя;
- 7) відповідальність за неповагу до суду чи судді;
- 8) окремий порядок фінансування та організаційного забезпечення діяльності судів, установленим законом;
- 9) належне матеріальне та соціальне забезпеченням судді;
- 10) функціонування органів суддівського самоврядування;
- 11) визначені законом засобами забезпечення особистої безпеки судді, членів його сім'ї, майна, а також іншими засобами їх правового захисту;
- 12) право судді на відставку (ч. 4 ст. 48 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»).

ПРИНЦИПИ СУДОЧИНСТВА

6. Рівність всіх учасників судового процесу перед законом і судом. Правосуддя в Україні здійснюється на засадах рівності всіх учасників судового процесу перед законом і судом незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних та інших ознак.

(Закон України «Про судоустрій і статус суддів» принципів судочинства докладніше).

ПРИНЦИПИ СУДОЧИНСТВА

7. Забезпечення доведеності вини.

Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вини не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду. Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину. Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь(ст.62 КУ).

ПРИНЦИПИ СУДОЧИНСТВА

8. *Змагальність сторін та свобода в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості.* Змагальність як принцип судочинства означає, що цей вид діяльності під час розгляду цивільних, адміністративних, господарських, кримінальних справ і справ про адміністративні правопорушення у судових засіданнях забезпечує особам, що беруть участь у засіданні, рівні можливості перед судом для відстоювання прав і законних інтересів.

ПРИНЦИПИ СУДОЧИНСТВА

9. Забезпечення обвинуваченому права на захист (право на професійну правничу допомогу).

10. Принцип здійснення судочинства і діловодства в судах державною мовою.

11. Гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами.

12. Обов'язковість рішень суду.

Реалізація цього принципу означає, що судові рішення, яким закінчується розгляд справи в суді, ухвалюється іменем України.

ВИСНОВКИ ДО ДРУГОГО ПИТАННЯ

Підсумовуючи основні ознаки правосуддя з огляду на завдання суду в суспільстві, можна визначити правосуддя як правове поняття в такий спосіб: *правосуддя* – це діяльність суду з розгляду і вирішення цивільних, господарських, адміністративних справ, справ про адміністративні правопорушення і кримінальних проваджень у процесуальних формах, установлених законом, застосування до правопорушників примусових заходів з метою захисту прав та інтересів суспільного і державного ладу, всіх форм власності, особистих та інших прав громадян.

Наприкінці відмітимо, що суд як орган правосуддя займає центральне місце у судовій системі, яке визначається його компетенцією та характером діяльності. Крім того, суд має значний вплив на діяльність органів державної влади, фізичних та юридичних осіб, забезпечуючи належне функціонування системи стримувань та противаг, принципу розподілу влади.

3. СУДИ ЗАГАЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ В УКРАЇНІ

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

ЦЕ

сукупність судів України

об'єднаних між собою

очолюваних одним загальним для всіх Верховним Судом. Він є найвищим судом.

єдністю цілей, завдань, принципів організації і діяльності

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ суди загальної юрисдикції

Є

органічною
загальною
системи

частиною
державної

це не проста сукупність
судових органів, а
цілісний механізм,

точно окресленими в
законі повноваже-
ннями

всі ланки якого
взаємозалежні між
собою

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

- 1) місцеві суди;
- 2) апеляційні суди;
- 3) Верховний Суд.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

БУДУЄТЬСЯ ЗА ПРИНЦИПАМИ:

- територіальності;
- спеціалізації;
- інстанційності.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

ознаки:

1) побудова відповідно до адміністративно-територіального розподілу і доступності для населення; наприклад, в одному або декількох районах чи районах у містах, або у місті, або у районі (районах) і місті (містах) утворюються місцеві загальні суди; у назві місцевого суду використовується назва населеного пункту, в якому він розташований;

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

ознаки:

2) ієрархічна структура – у кожній адміністративно-територіальній одиниці створюється суд, що є вищим стосовно судів тих адміністративних одиниць, що входять у ці більш великі адміністративно-територіальні одиниці; так, відносно місцевих судів у районах (містах) безпосередньо вищими судами є апеляційні суди, які утворюються в апеляційних округах (областях);

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

ознаки:

- 3) єдність системи судоустрою, яка забезпечується:
- єдиними засадами організації та діяльності судів;
 - єдиним статусом суддів;
 - обов'язковістю для всіх судів правил судочинства, визначених законом;
 - єдністю судової практики;
 - обов'язковістю виконання на території України судових рішень;
 - єдиним порядком організаційного забезпечення діяльності судів;
 - фінансуванням судів виключно з Державного бюджету України;
 - вирішенням питань внутрішньої діяльності судів органами суддівського самоврядування.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

ознаки:

■ 4) стабільність – підставами для утворення чи ліквідації суду є зміна визначеної цим Законом системи судоустрою, необхідність забезпечення доступності правосуддя, оптимізації видатків державного бюджету або зміна адміністративно-територіального устрою.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

В основу системи судоустрою покладено розподіл суддів на ланки відповідно до адміністративно-територіального устрою нашої держави.

Ланка судової системи - це сукупність судів, які мають однакову структуру, організаційну побудову, повноваження й у більшості випадків діють у межах територіальних одиниць, прирівняних за адміністративним статусом.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

Місцеві суди

Місцеві загальні суди, якими є окружні суди, які утворюються в одному або декількох районах чи районах у містах, або у місті, або у районі (районах) і місті (містах), мають однакове становище і складають *першу ланку*, тобто є основною ланкою судів загальної юрисдикції.

Місцеві господарські суди розглядають справи, що виникають із господарських правовідносин, а також інші справи, віднесені законом до їх юрисдикції.

Місцевими адміністративними судами є окружні адміністративні суди, а також інші суди, визначені процесуальним законом - розглядають справи адміністративної юрисдикції (адміністративні справи).

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

Місцеві суди

До складу місцевого суду входять:

➤ ГОЛОВА СУДУ;

➤ ЗАСТУПНИК АБО
ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВИ СУДУ;

➤ СУДДІ МІСЦЕВОГО СУДУ.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

ланки:

Місцеві загальні суди, якими є окружні суди:

- які утворюються в одному або декількох районах чи районах у містах,
- або у місті, або у районі (районах) і місті (містах),
- мають однакове становище і складають *першу ланку*,
- тобто є основною ланкою судів загальної юрисдикції.

Вони розглядають цивільні, кримінальні, адміністративні справи (окрему категорію), а також справи про адміністративні правопорушення.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

ланки:

Місцеві господарські суди:

- розглядають справи, що виникають із господарських правовідносин,
- а також інші справи, віднесені законом до їх юрисдикції.

Завданнями господарських судів є наступні:

- захист прав та охоронюваних законом інтересів учасників господарських правовідносин;
- сприяння зміцненню законності в сфері господарських відносин;
- внесення пропозицій, спрямованих на вдосконалення правового регулювання господарської діяльності.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ ланки:

Місцевими адміністративними судами є окружні адміністративні суди, а також інші суди, визначені процесуальним законом.

Місцеві адміністративні суди розглядають справи адміністративної юрисдикції (адміністративні справи).

Нормативно-правовим актом, що визначає юрисдикцію та повноваження адміністративних судів щодо розгляду адміністративних справ, порядок звернення до адміністративних судів та порядок здійснення адміністративного судочинства є Кодекс адміністративного судочинства

ЮРИСДИКЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ

- 1) спори фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів чи правових актів індивідуальної дії), дій чи бездіяльності;
- 2) спори з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження та звільнення з публічної служби;
- 3) спори між суб'єктами владних повноважень з приводу реалізації їхньої компетенції у сфері управління, у тому числі делегованих повноважень;
- 4) спори, що виникають з приводу укладання, виконання, припинення, скасування чи визнання нечинними адміністративних договорів;

ЮРИСДИКЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ

5) спори за зверненням суб'єкта владних повноважень у випадках, встановлених Конституцією та законами України. Так, відповідно до ч. 4 ст. 50 КАС України суб'єкти владних повноважень можуть звертатись до адміністративного суду з позовом:

- про тимчасову заборону (зупинення) окремих видів або всієї діяльності об'єднання громадян;
- про тимчасовий розпуск (ліквідацію) об'єднання громадян;
- про примусове видворення іноземця чи особи без громадянства з України;
- про обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання (збори, мітинги, походи, демонстрації тощо);
- в інших випадках, встановлених законом.

ЮРИСДИКЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ

- 6) спори щодо правовідносин, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

АПЕЛЯЦІЙНІ СУДИ

Повноваження апеляційного суду:

- здійснює правосуддя у порядку, встановленому процесуальним законом;
- аналізує судову статистику, вивчає та узагальнює судову практику, інформує про результати узагальнення судової практики відповідні місцеві суди, Верховний Суд;
- надає місцевим судам методичну допомогу в застосуванні законодавства;
- здійснює інші повноваження, визначені законом.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

Апеляційні суди

Склад:

➤ ГОЛОВА СУДУ;

➤ ЗАСТУПНИК АБО
ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВИ СУДУ;

➤ СУДДІ

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

АПЕЛЯЦІЙНІ СУДИ

Апеляційними судами з розгляду цивільних і кримінальних справ, а також справ про адміністративні правопорушення є апеляційні суди, які утворюються в апеляційних округах. Апеляційними судами з розгляду господарських справ, апеляційними судами з розгляду адміністративних справ є відповідно апеляційні господарські суди та апеляційні адміністративні суди, які утворюються у відповідних апеляційних округах.

Судові округи (територія, на яку поширюється юрисдикція суду) в загальних і спеціалізованих апеляційних судах не співпадають. Апеляційні суди утворюються в апеляційних округах, мають однакові функції і займають однакове положення в системі судів в якості другої ланки щодо першої ланки.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

Верховний суд виступає в якості третьої ланки, є найвищим судом у системі судустрою України, який забезпечує сталість та єдність судової практики у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом.

Таким чином, з організаційної точки зору, суди пов'язані між собою як органи різних ланок судової системи.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ "СУДОВА ІНСТАНЦІЯ«:

повноваження окремо взятого суду при розгляді конкретної справи, позначає самостійну стадію, через яку проходить чи може проходити конкретна справа в різних судах.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

суди першої інстанції

Це суди, які уповноважені вперше приймати рішення *по суті* основних питань конкретної справи.

- Судами першої інстанції є місцеві загальні суди, місцеві господарські та місцеві адміністративні суди. У випадках, визначених процесуальним законом, апеляційні суди можуть також діяти як суди першої інстанції.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ суди першої інстанції

Законом України «Про судоустрій і статус суддів» також передбачено, що у системі судоустрою діють вищі спеціалізовані суди як суди першої інстанції з розгляду окремих категорій справ.

Вищими спеціалізованими судами є:

- 1) Вищий суд з питань інтелектуальної власності;
- 2) Вищий антикорупційний суд.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ суди апеляційної інстанції

Суди апеляційної інстанції — це суди, які за апеляційною скаргою чи апеляційним поданням перевіряють законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції, якщо це рішення не набрало законної сили. Як суди апеляційної інстанції діють апеляційні суди.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

суди апеляційної інстанції

Апеляційна інстанція не вирішує справи по суті і не може замінити суд першої інстанції. Скасовуючи або змінюючи вирок (рішення), апеляційний суд не має права вирішувати наперед питання про доведеність або недоведеність обвинувачення, достовірність або недостовірність доказів, переваги одних доказів над іншими, застосування судом першої інстанції того або іншого закону і покарання.

У випадку скасування вироку (рішення) внаслідок порушень під час розгляду справи в суді, справа направляється для нового розгляду в суд, що виніс вирок, але в новому складі суддів.

Суд апеляційної інстанції за результатами апеляційного розгляду виносить ухвалу, що набирає чинності негайно і не підлягає оскарженню в апеляційному порядку. Вона може бути оскаржена в *касаційному порядку*.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

суди касаційної інстанції

це суди, які за касаційною скаргою перевіряють законність і обґрунтованість судових рішень, які набрали законної сили.

Як суд касаційної інстанції здійснює правосуддя Верховний Суд.

У касаційному порядку можуть бути перевірені тільки вироки і рішення суду, які уже вступили в законну силу, тобто строк для апеляційного оскарження вже минув або після оскарження вони залишені в силі апеляційною інстанцією.

З усіх процесуальних питань суд касаційної інстанції постановляє ухвали.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

ВИЩИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ СУД

Повноваження вищого спеціалізованого суду:

- 1) здійснює правосуддя як суд першої та апеляційної інстанції у справах та в порядку, визначених процесуальним законом;
- 2) аналізує судову статистику, вивчає та узагальнює судову практику, інформує про результати узагальнення судової практики Верховний Суд;
- 3) здійснює інші повноваження, визначені законом.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ ВИЩИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ СУД

Суддя вищого спеціалізованого суду здійснює правосуддя в порядку, встановленому процесуальним законом, а також інші повноваження, визначені законом.

Голова вищого спеціалізованого суду:

1) представляє суд як орган державної влади у зносинах з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами, а також із судовими органами інших держав та міжнародними організаціями;

2) визначає адміністративні повноваження заступників голови вищого спеціалізованого суду;

3) контролює ефективність діяльності апарату суду, погоджує призначення на посади керівника апарату суду, заступника керівника апарату суду, вносить подання про застосування до керівника апарату суду, його заступника заохочення або накладення дисциплінарного стягнення відповідно до законодавства;

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ ВИЩИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ СУД

- 4) видає на підставі акта про призначення судді на посаду, переведення судді, звільнення судді з посади, а також у зв'язку з припиненням повноважень судді відповідний наказ;
- 5) повідомляє Вищу кваліфікаційну комісію суддів України та Державну судову адміністрацію України, а також через веб-портал судової влади про вакантні посади суддів у суді у триденний строк з дня їх утворення;
- 6) забезпечує виконання рішень зборів суддів вищого спеціалізованого суду;

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ ВИЩИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ СУД

- 7) організовує ведення та аналіз судової статистики, організовує вивчення та узагальнення судової практики, інформаційно-аналітичне забезпечення суддів з метою підвищення якості судочинства;
- 8) сприяє виконанню вимог щодо підтримання кваліфікації суддів вищого спеціалізованого суду та підвищення їхнього професійного рівня;
- 9) здійснює інші повноваження, визначені законом.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ ВИЩИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ СУД

Голова вищого спеціалізованого суду з питань, що належать до його адміністративних повноважень, видає накази і розпорядження

Вищі спеціалізовані суди складаються з суддів призначених на посаду безстроково, голови суду та його заступників.

У Вищому спеціалізованому суді утворюється Апеляційна палата.

Розгляд справ у вищому спеціалізованому суді здійснюється колегіально.

Вищі спеціалізовані суди розглядають справи відповідної юрисдикції як суди першої інстанції.

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ ВЕРХОВНИЙ СУД

є найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції. Він здійснює правосуддя, забезпечує однакове застосування законодавства усіма судами загальної юрисдикції.

ВЕРХОВНИЙ СУД

повноваження

- розглядає в касаційному порядку рішення загальних судів у справах, віднесених до його підсудності процесуальним законом;
- переглядає в порядку повторної касації усі інші справи, розглянуті судами загальної юрисдикції в касаційному порядку;
- у випадках, передбачених законом, розглядає інші справи, пов'язані з виключними обставинами;
- дає судам роз'яснення з питань застосування законодавства на основі узагальнення судової практики та аналізу судової статистики;

ВЕРХОВНИЙ СУД

повноваження

- дає висновок щодо наявності чи відсутності в діяннях, у яких звинувачується Президент України, ознак державної зради або іншого злочину;
- надає за зверненням Верховної ради України письмове подання про неможливість виконання Президентом України своїх повноважень за станом здоров'я;
- звертається до Конституційного Суду України у випадках виникнення у судів загальної юрисдикції при здійсненні ними правосуддя сумнівів щодо конституційності законів, інших правових актів, а також щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів;

ВЕРХОВНИЙ СУД

повноваження

- веде та аналізує судову статистику, вивчає та узагальнює судову практику; знайомиться в судах з практикою застосування законодавства
- у межах своїх повноважень вирішує питання, що впливають з міжнародних договорів України;
- представляє суди загальної юрисдикції у зносинах з судами інших держав;
- здійснює інші повноваження, передбачені законом.

ВЕРХОВНИЙ СУД

повноваження

- Верховний Суд очолює Голова Верховного Суду. У складі Верховного Суду України діють: Велика Палата Верховного Суду ; Касаційний адміністративний суд, Касаційний господарський суд, Касаційний кримінальний та Касаційний цивільний суд.
- У Верховному Суді України діє Пленум Верховного Суду, який є колегіальним органом, повноваження якого визначаються Конституцією України та Законом України “Про судоустрій і статус суддів”.
- **При Верховному Суді діє Науково-консультативна рада**, яка утворюється з числа висококваліфікованих фахівців у галузі права для попереднього розгляду проектів постанов Пленуму Верховного Суду щодо роз’яснення законодавства, надання висновків щодо проектів законодавчих актів та з інших питань діяльності Верховного Суду, підготовка яких потребує наукового забезпечення.

ВИСНОВКИ ДО ТРЕТЬОГО ПИТАННЯ

Таким чином, суди загальної юрисдикції є органічною частиною загальної державної судової системи; ці суди не проста сума судових органів, а цілісний організм, де всі ланки пов'язані між собою точно визначеними в законі повноваженнями (компетенцією); очолює цю систему Верховний Суд.

Сукупність судів держави утворює їх систему також тому, що суди поєднані між собою організаційними та функціональними зв'язками.

Організаційні зв'язки регулюються законодавством про судоустрій, а функціональні — законодавством про судочинство — адміністративним, господарським, кримінальним і цивільним процесуальним правом.

4. ПРАВОВИЙ СТАТУС СУДДІВ В УКРАЇНІ

СУДДЯ

Суддею є громадянин України,

який відповідно до Конституції України та Закону Про судоустрій і статус суддів

призначений суддею,

і здійснює правосуддя на професійній основі.

займає штатну суддівську посаду в одному з судів України

ПРАВА СУДДІ:

1) Здійснення

правосуддя, визначаються Конституцією України, процесуальним та іншими законами. • процесуальні права

участь у суддівському самоврядуванні;

2) **Право брати** участь у них з метою захисту своїх прав та інтересів, підвищення професійного рівня;

3) **Утворювати громадські об'єднання** та брати участь у них з метою захисту інтересів суддів, підвищення авторитету судової влади в суспільстві або розвиток юридичної професії та науки;

4) **Може бути членом** національних або міжнародних асоціацій та інших організацій, що мають на меті захист інтересів суддів, підвищення авторитету судової влади в суспільстві або розвиток юридичної професії та науки;

5) **Має право підвищувати** свій професійний рівень та проходити з цією метою відповідну підготовку.

ОБОВ'ЯЗКИ СУДДІ:

- ✓ додержуватися присяги судді;
- ✓ справедливо, безсторонньо та своєчасно розглядати і вирішувати судові справи відповідно до закону з дотриманням засад і правил судочинства;
- ✓ дотримуватися правил суддівської етики, у тому числі виявляти та підтримувати високі стандарти поведінки у будь-якій діяльності з метою укріплення суспільної довіри до суду, забезпечення впевненості суспільства в чесності та непідкупності суддів;
- ✓ подавати декларацію доброчесності судді та декларацію родинних зв'язків судді;

ОБОВ'ЯЗКИ СУДДІ:

- ✓ виявляти повагу до учасників процесу;
- ✓ не розголошувати відомості, які становлять таємницю, що охороняється законом, у тому числі таємницю нарадчої кімнати і закритого судового засідання;
- ✓ виконувати вимоги та дотримуватися обмежень, установлених законодавством у сфері запобігання корупції;
- ✓ подавати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

ОБОВ'ЯЗКИ СУДДІ:

- ✓ систематично розвивати професійні навички (уміння), підтримувати свою кваліфікацію на належному рівні, необхідному для виконання повноважень у суді, де він обіймає посаду;
- ✓ звертатися з повідомленням про втручання в його діяльність як судді щодо здійснення правосуддя до Вищої ради правосуддя та до Генерального прокурора упродовж п'яти днів після того, як йому стало відомо про таке втручання;

ОБОВ'ЯЗКИ СУДДІ:

- підтверджувати законність джерела походження майна у зв'язку з проходженням кваліфікаційного оцінювання або в порядку дисциплінарного провадження щодо судді, якщо обставини, що можуть мати наслідком притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, викликають сумнів у законності джерела походження майна або добросовісності поведінки судді.
- проходити підготовку у Національній школі суддів України не менше ніж раз на три роки.

СУДДІ:

Судді є незмінюваними. До досягнення ним шістдесяти п'яти років, крім випадків звільнення судді з посади або припинення його повноважень відповідно до Конституції України та Закону Про судоустрій і статус суддів.

Суддю не може бути переведено до іншого суду без його згоди, крім переведення:

- 1) у разі реорганізації, ліквідації або припинення роботи суду;
- 2) у порядку дисциплінарного стягнення.

На суддів розповсюджуються *вимоги щодо несумісності.*

ВИСНОВКИ ДО ЧЕТВЕРТОГО ПИТАННЯ

Таким чином, права й обов'язки суддів найбільш повно визначають ступінь їх можливої (службової) поведінки. Вказані інститути розкривають зміст правомірної поведінки судді при здійсненні професійної діяльності, встановлюють її конкретний вид та ступінь. Ця можливість забезпечується і гарантується державою. Засобом її закріплення є правові норми. Права й обов'язки судді завжди існують в певних межах — періоді володіння статусом і реалізуються у конкретних правовідносинах, що виникають в умовах здійснення професійних функцій носія судової влади.

5.ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД:

СТАТУС, ЗАВДАННЯ ПОВНОВАЖЕННЯ

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД

здійснює справедливе правосуддя в кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів.

Завдання діяльності вищого антикорупційного суду - є здійснення правосуддя відповідно до визначених законом засад і процедур судочинства з метою захисту особи, суспільства й держави від корупційних і пов'язаних із ними злочинів та судового контролю за досудовим розслідуванням цих злочинів, дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні, а також вирішення питання про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави у випадках, передбачених законом, у порядку цивільного судочинства

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД повноваження

- ✓ здійснення правосуддя як суду першої та апеляційної інстанцій у кримінальних провадженнях щодо злочинів, віднесених до його юрисдикції (підсудності) процесуальним законом, а також шляхом здійснення у випадках та порядку, визначених процесуальним законом, судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у таких кримінальних провадженнях, здійснює правосуддя як суд першої та апеляційної інстанцій у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави в порядку цивільного судочинства;

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД повноваження

- ✓ аналіз судової статистики, узагальнення судової практики в кримінальних та інших провадженнях, віднесеніх до його підсудності, інформування про результати узагальнення судової практики Верховного Суду та надання йому пропозиції до висновків щодо проєктів законодавчих актів, які стосуються організації та діяльності Вищого антикорупційного суду, спеціальних вимог до суддів цього суду та гарантій їх діяльності, а також оприлюднює їх на своєму офіційному вебсайті.

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД

Принципи діяльності: права людини і верховенство права; незалежність суду; право на оскарження судового рішення; гласність і відкритість судового процесу.

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД

Справи, які розглядає ВАКС:

розкрадання державного майна шляхом: зловживання службовим становищем;

зловживання впливом, владою або службовим становищем;

нецільове використання бюджетних коштів;

здійснення видатків бюджету чи надання кредитів без встановлених бюджетних призначень пропозиція або надання неправомірної вигоди службовій особі та отримання службовою особою такої вигоди;

підкуп аудитора, нотаріуса, оцінювача тощо викрадення, пошкодження, привласнення вимагання документів, штампів печаток тощо шляхом зловживання службовим становищем;

порушення встановлених правил обігу наркотиків, психотропних речовин та їх аналогів шляхом зловживання службовим становищем викрадення, вимагання;

привласнення зброї, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів шляхом зловживання службовим становищем.

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД

Структура ВАКС. ВАКС складається з суду першої інстанції та Апеляційної палати.

До його складу входять 38 суддів.

До повноважень слідчих суддів належить здійснення у порядку, передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України, судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні на стадії досудового розслідування.

Компетенція колегій – розгляд кримінальних проваджень на стадії досудового розслідування по суті.

Апеляційна палата переглядає судові рішення слідчих суддів та суду першої інстанції.

Керівництво ВАКС: Голова суду , Заступник Голови суду, Голова Апеляційної палати.

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД

Правову основу діяльності Вищого антикорупційного суду становлять Конституція України, Закон України "Про судоустрій і статус суддів", цей та інші закони України, чинні міжнародні договори, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

Суддею Вищого антикорупційного суду може бути особа, яка відповідає визначеним Конституцією України, Закон України "Про судоустрій і статус суддів" вимогам до кандидатів на посаду судді, а також додатковим спеціальним вимогам, встановленим цією статтею.

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД

Вимоги до кандидатів на посаду судді ВАКС

- 1) має стаж роботи на посаді судді не менше п'яти років;
- 2) має науковий ступінь у сфері права та стаж наукової роботи у сфері права щонайменше сім років;
- 3) має досвід професійної діяльності адвоката, у тому числі щодо здійснення представництва в суді та/або захисту від кримінального обвинувачення щонайменше сім років;
- 4) має сукупний стаж (досвід) зазначеної у пунктах 1-3 цієї частини роботи (професійної діяльності) щонайменше сім років.

6. КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

ЯК ОКРЕМА СУДОВА СИСТЕМА.
СТАТУС СУДДІ КОНСТИТУЦІЙНОГО
СУДУ.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД України

Конституційний Суд України є органом конституційної юрисдикції, який забезпечує верховенство Конституції України, вирішує питання про відповідність Конституції України законів України та у передбачених Конституцією України випадках інших актів, здійснює офіційне тлумачення Конституції України, а також інші повноваження відповідно до Конституції України.

Завданням Конституційного Суду є гарантування верховенства Конституції як Основного закону держави на всій території України.

Конституційний Суд здійснює свою діяльність на *засадах (принципах)* верховенства права, незалежності, колегіальності, гласності, відкритості, повного і всебічного розгляду справ, обґрунтованості та обов'язковості ухвалених ним рішень і висновків.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД України

Порядок утворення, склад і повноваження Конституційного Суду

Конституційний Суд України складається з *вісімнадцяти суддів Конституційного Суду України*.

Президент України, Верховна Рада України та з'їзд суддів України призначають по шість суддів Конституційного Суду України.

Суд є повноважним здійснювати конституційне провадження, якщо у його складі є щонайменше 12 суддів Конституційного Суду, які набули повноважень.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД України

Відбір кандидатур на посаду судді Конституційного Суду на конкурсних засадах щодо осіб, яких призначає Президент України, здійснює конкурсна комісія, яку створює Президент України. Підготовку питання щодо розгляду на конкурсних засадах кандидатур на посаду судді Конституційного Суду у Верховній Раді України здійснює комітет, до предмета відання якого належать питання правового статусу Конституційного Суду України, у порядку, визначеному Регламентом Верховної Ради України. Підготовку питання щодо розгляду на конкурсних засадах кандидатур на посаду судді Конституційного Суду з'їздом суддів України здійснює Рада суддів України.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД України повноваження

- 1) вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність) законів України та інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим;
- 2) офіційне тлумачення Конституція України;
- 3) надання за зверненням Президента України або щонайменше сорока п'яти народних депутатів України, або Кабінету Міністрів України висновків про відповідність Конституція України чинних міжнародних договорів України або тих міжнародних договорів, що вносяться до Верховної Ради України для надання згоди на їх обов'язковість;

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД України повноваження

- 4) надання за зверненням Президента України або щонайменше сорока п'яти народних депутатів України висновків про відповідність Конституції України (конституційність) питань, які пропонуються для винесення на всеукраїнський референдум за народною ініціативою;
- 5) надання за зверненням Верховної Ради України висновку щодо додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту в межах, визначених у Конституції України;

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД України повноваження

- 6) надання за зверненням Верховної Ради України висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України вимогам статей 157 та 158 Конституції України;
- 7) надання за зверненням Верховної Ради України висновку про порушення Верховною Радою Автономної Республіки Крим Конституції України або законів України;
- 8) вирішення питань про відповідність Конституції України та законам України нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим за зверненням Президента України згідно з частиною другою статті 137 Конституції України;

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД України повноваження

9) вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність) законів України (їх окремих положень) за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України.

Суд розглядає питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) *чинних актів* (їх окремих положень). З метою захисту та відновлення прав особи

Суд розглядає питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) акта (його окремих положень), який *втратив чинність, але продовжує застосовуватись* до правовідносин, що виникли під час його чинності.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД України повноваження

Суд не розглядає питання щодо відповідності законам України актів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, актів інших органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, крім випадків, передбачених пунктом 28, ч.1. ст.85

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД України

Організаційна структура Суду: у складі Суду діють Велика палата, два сенати та шість колегій.

Велика палата, Сенат, Колегія мають статус органів Суду.

Представницькі, організаційні, розпорядчі функції здійснюють *Голова Суду*, заступник Голови Суду, секретарі колегій.

Голова Суду очолює Суд та організовує його діяльність.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

Голова Суду (ст.33):

- 1) здійснює загальне керівництво організацією роботи Суду та Секретаріату Суду;
- 2) скликає засідання, спеціальні пленарні засідання Суду, засідання, пленарні засідання Великої палати;
- 3) головує на засіданнях, спеціальних пленарних засіданнях Суду, засіданнях, пленарних засіданнях Великої палати;
- 4) входить до одного із сенатів і головує на його засіданнях;
- 5) здійснює розпорядження бюджетними коштами на утримання і забезпечення діяльності Суду відповідно до затвердженого Судом кошторису та контролює ефективність використання цих коштів Секретаріатом Суду;
- 6) виконує інші повноваження, передбачені цим Законом та Регламентом.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

Голову Суду обирають на спеціальному пленарному засіданні Суду зі складу суддів Конституційного Суду лише *на один трирічний строк* таємним голосуванням шляхом подання бюлетенів із будь-яким числом кандидатур, запропонованих судьями Конституційного Суду. Головою Суду вважається обраний кандидат, за якого проголосувала більшість суддів Конституційного Суду від конституційного складу Суду.

За відсутності Голови Суду його обов'язки виконує заступник Голови Суду, а за відсутності обох - старший за віком Суддя.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

Велика палата (ст.35) діє у складі всіх суддів Конституційного Суду.

Велика палата розглядає питання щодо:

- 1) відповідності Конституції України (конституційності) законів України та інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим;
- 2) офіційного тлумачення Конституції України;
- 3) відповідності Конституції України чинних міжнародних договорів України або тих міжнародних договорів, що вносяться до Верховної Ради України для надання згоди на їх обов'язковість;

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

- 4) відповідності Конституції України (конституційності) питань, які пропонуються для винесення на всеукраїнський референдум за народною ініціативою;
- 5) додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту в межах, встановлених ст. 111 і 151 Конституції України;
- 6) відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України вимогам ст. 151 і 158 Конституції України;

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

7) порушення Верховною Радою Автономної Республіки Крим Конституції України або законів України;

8) відповідності нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим Конституції України та законам України;

9) Відповідності Конституції України (конституційності) законів України (їх окремих положень) за конституційними скаргами у разі відмови Сенату від розгляду справи на розсуд Великої палати у випадках, визначених цим Законом.

До повноважень Великої палати також належить вирішення процедурних питань, що виникають під час конституційного провадження.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

Сенат (ст.36) діє у складі *дев'яти* суддів Конституційного Суду. Якщо кількість суддів Конституційного Суду є меншою за 18, Сенат є повноважним за умови участі в ньому щонайменше шести суддів Конституційного Суду. Склад сенатів формується на спеціальному пленарному засіданні Конституційного Суду шляхом жеребкування. Стосовно Голови Конституційного Суду та заступника Голови Конституційного Суду жеребкування не проводиться. Персональний склад сенатів затверджується постановою Конституційного Суду. Сенат розглядає справи за участю щонайменше шести суддів Конституційного Суду.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

Сенат розглядає питання щодо відповідності конституції України (конституційності) законів України (їх окремих положень) за конституційними скаргами, а також інші питання, визначені Законом.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

Колегія (ст.37) діє у складі трьох суддів Конституційного Суду.

Суд на спеціальному пленарному засіданні шляхом жеребкування утворює в межах сенатів колегії в порядку, встановленому Регламентом.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

До повноважень Колегії належить вирішення питань щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням, конституційним зверненням, конституційною скаргою. Колегія більшістю голосів від її складу постановляє ухвалу про відкриття конституційного провадження у справі або про відмову у відкритті конституційного провадження у справі.

ВИСНОВКИ ДО ШОСТОГО ПИТАННЯ

Отже, статус — це правове становище (сукупність прав і обов'язків) суддів усіх ланок суддівської влади. Він встановлюється Конституцією України і доповнюється та більш детально регламентується Законом України “Про Конституційний Суд України”, найбільш повно і всебічно закріплює статус суддів як носіїв судової влади, встановлює процесуальні, матеріальні та соціальні гарантії їх незалежності, порядок формування суддівського корпусу, вимоги, що ставляться до особи судді та його основні обов'язки.

Наявність серед вищих органів держаної влади спеціального органу — Конституційного Суду є одним із обов'язкових ознак правової держави. Закон про Конституційний Суд України прийнято у 2017 році.

Згідно ст.147 Конституції України Конституційний Суд України є єдиним органом конституційної юрисдикції в Україні.

Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність законів та інших правових актів Конституції України та надає офіційне тлумачення Конституції України та законів України.

Конституційний Суд України є незалежним органом в системі судової влади, покликаний забезпечити відповідність законів, інших нормативних актів органів законодавчої та виконавчої влади Конституції України, охорону конституційних прав та свобод особистості.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Які основні напрями співпраці судової влади з іншими гілками державної влади?
2. Чи належить до правоохоронних органів суд? Обґрунтуйте відповідь.
3. Назвіть основні ознаки судової влади і з'ясуйте їх суть.
4. Назвіть основні засади судочинства.
5. Назвіть основні функції судової влади.
6. Охарактеризуйте основні напрями судово-правової реформи в Україні.
7. На яких принципах будується система судів загальної юрисдикції в Україні?
8. Які рівні судів можна виділити за територіальним принципом?
9. У чому полягає спеціалізація судів загальної юрисдикції?
10. З чого складається система судів загальної юрисдикції?
11. Яка відмінність між підвідомчістю та підсудністю у судовій системі?
12. Які повноваження голови місцевого суду?
13. Надайте характеристику Вищим спеціалізованим судам України.

ЛЕКЦІЮ ПІДГОТУВАВ
ПРОФЕСОР КАФЕДРИ ПРАВА
ШИНКАРЕНКО І.Р.

© Шинкаренко І.Р. 2022

© Національний аерокосмічний
університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»,
2020

